

потокъ, тѣзи причина на финансовата катастрофа, — като лишила земледѣлецътъ отъ всѣкаква собственостъ, унищожило, най послѣ и самата възможностъ на трудътъ, и тѣй засушило и послѣдния источникъ, изъ когото простия челоувѣкъ можалъ да извлича сръдства за сѣществуване.

Азъ казвамъ, че била унищожена самата възможностъ на трудътъ, и казвамъ го за това, защото трудъ и азартна игра сѣ двѣ нѣща съвършенно различни. Трудъ може да ся парѣче само онзи процесъ, въ когото на извѣстни мускулни и нервни напряжения, съотвѣтствуватъ извѣстни, т. е. точно опредѣлени резултати. Колко по много съотвѣтствието между непрямиятъ и резултатитъ е подхвърлено на колебания, толко по силно самата сѣщностъ на трудътъ ся отровлява отъ элементътъ на рискътъ. Ний видѣхме, колко е билъ силенъ элементътъ на рискътъ въ животътъ и ежедневноста дѣятелностъ на французския селянинъ въ миналото столѣтие; за това насъ не трѣбва да ни изумлява онова изражение че домакинството на старата монархия унищожило на огромна масса французски граждани самата възможностъ на трудътъ. Селянинътъ работилъ една година и билъ ситъ, сѣщо тѣй усърдно работилъ и слѣдующата година и умиралъ отъ гладъ. На какво прилича това? Ето що значи това: азъ турамъ една карта, — тѣ ми е даватъ, азъ турамъ друга — нея я биятъ; а за да не умрѣ отъ гладъ, необходимо ми е, щото подрѣтъ да ми дадѣтъ петдесетъ или шестдесетъ карти, колко години ще